

Collegial= Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaabigt Privilegium.

Nr. 40.

Den 6 October 1798.

Forgivninger.

Under 14 September d. A. er igjennem det danske Cancellie udfærdiget følgende Forholds=Regler, hvorefter Hs. Majestæt vil, at Magistraten i Christiania skal rette sig, i den, samme betroede, Embedsførelse:

- 1) Christiania Magistrats Lemmer, nemlig: Præsidenten, Borgemeesteren og de bestykkede Raadmænd, skulle samtligen forestaae Øvrigheds=Embedet i bemældte Kjøbstad; dog skulle de være Stiftamtmanden underordnede, og denne have Over=Udsyn med deres Embedsførelse.
- 2) Magistraten skal vaage omhyggeligen for alt det, der vedkommer Byens Økonomi; den skal værge for Byens Eiendomme og Rettigheder, samt nøie paa=see, at der føres god Huusholdning med dens Kasses Indtægter, og at der aflægges rigtigt og ordentligt Regn=

Regnskab baade for disse, og for de Udgifter, der udkræves til Byens Nytte og Fornødenheder.

- 3) Den skal, under Stiftamtmandens Over-Tilsyn, have Bestyrelsen af Overformynderiet, og derfor staae til Ansvar, efter Lovens Orden og Forskrift.
- 4) Den skal nøie overholde og selv efterkomme de Regler, som Anordningerne foreskrive, saavel i Henseende til Fattigvæsenet i Almindelighed, som de milde Stiftelser eller Legater, der ere betroede til dens Omhu og Forsvar i Særdeleshed.
- 5) Det skal være Magistratens Pligt, at ophjælpe Vindskibelighed, understøtte Borgerfliden, og, som en Følge deraf, søge at afskaffe og indskrænke skadelige Monopoler, ved hvilke Arbeidsomhed undertrykkes og Virksomhed quæles. Hvor den altsaa finder, at nogen gavnlig Indretning kunde bevirkes, med Hensyn til at befordre disse Gjenstande, skal den desangaaende indgive sit Forslag til Stiftamtmanden, som da indsender det til Kongen, eller til det vedkommende Kollegium, tilligemed sin egen Betænkning derover.
- 6) Naar Klager, over private Fornærmelser, enten umiddelbart indkomme til Magistraten, eller samme blive den fra Stiftamtmanden tilstillede, da skal Magistraten forsøge at bevirke mindeligt Forlig imellem Parterne; hvilke, til den Ende, skulle være pligtige, efter Indkaldelse ved Aftens Børsel, at møde personligen paa Raadstuen.

I øvrigt bør i denne Henseende følgende Bestem-
melse tjene til Regel:

a. Mågtet der af den påklagede Fornærmelse kunde,
naar den blev paadømt ved Retten, tilflyde den
kongelige Kasse Bøder, skal dog Lovens i Bogs 22
Kap. 8 Art. ikke være hinderlig i Forliget, med
mindre Eagen allerede fra Justitsvæsenets Side
er bleven paataalt.

b. Naar Forening opnaaes, bør samme, tilligemed
de Villkaar, paa hvilke den er indgaaet, nøiagtig-
gen indføres i Protokollen, og da have samme
Kraft og Virkning, som en usvækket Dom.

c. Forligene udstædes beskrevne paa fler Papir, un-
der Raadstuenes Segl og Raadstueskriverens Haand.

d. I Tvistigheder mellem Egtfolk, maae ikke For-
eninger, til Stilsmisser eller Egtefæbers aldeles
Ophævelse, antages; men naar Parterne ikke kun-
ne blive forligte, paa den Maade, at de vedblive
at leve i Fælledskab med hinanden, da skal Magi-
straten være bemyndiget til at bevilge dem Adskil-
else fra Bord og Seng; hvilken Bevilling deref-
ter indsendes til Stiftamtmandens Approbation.

e. Dersom Nogen, der er tilsagt at møde, udebli-
ver, uden at kunne bevise lovligt Forsald, da skal
Magistraten være berettiget til at forelægge ham,
under Tvangsmiddel af Bøder, fra 2 til 10 Rd.

til

til Byens Fattig-Kasse; hvilken Kjendelse fuldbyr-
des som en Rettens Dom.

- f. Paa det at Vedkommende kunne have den fuld-
komne Tilid til Magistratens Megling, maa
der hverken føres Vidner eller udstædes Attester om
det, der af Parterne tilstaaes, i Henseende til
Facta, eller foreslaaes, i Henseende til Forliget
selv, undtagen forsaavidt samme af begge Parter
er vedtaget, og udgjør virkelige Punkter af For-
eningen. Heraf følger da, at naar denne ikke
kan bevirkedes, gives aldeles intet beskreuet af det,
som er blevet forhandlet, men samme ansees som
uefterretteligt og ugyldigt.
- 7) Magistraten skal samles herefter, som hidindtil, 2de
Gange om Ugen paa Raadstuen, nemlig: hver Tirsdags
og Fredags Formiddag; og ellers, i overordent-
lige Tilfælde, saa ofte det udfordres og det af Præ-
sidenten bliver tilsagt.
- 8) Ligesom Byens og dens Indvaaneres Bedste skal
være Hoved-Gjenstanden for Magistratens Omsorg
og Bestræbelser; saa skal den ogsaa jevnlig over-
lægges med Byens Representanter, hvad der kan føre
sikkerst til dette Maal.
- 9) Magistraten skal, tilligemed Stiftsprovsten, som
Inspektør over Byens Kirke, vaage for, at dens
Midler sikkert udblaanes, samt paasee, at Kirken hol-
des vedhørligen i Stand, og at Arbeidet baade fore-
tages

tages betimeligen, og udføres paa den sparsommeligste Maade.

10) I Henseende til Skole-Basenet, paaligge Magistraten følgende Pligter:

a. Den skal herefter, som hidindtil, i Forening med Stifts-Provsten, have Opsigt med Bestyrelsen af Christiania Kathedral-Skoles Midler.

b. Den skal, tilligemed de øvrige Medlemmer af Fattig-Kommissionen, paasee, at den Ungdom, som bør nyde Undervisning i de andre offentlige Skoler, i Byen og Forstæderne, flittigen oplæres i de, for den fattige Almue, nødvendige og nyttige Kundskaber; dog bør Opfostringshuset forblive under Bestyrelse af den Kommission, til hvilken samme hidindtil har været betroet.

c. I øvrigt skal Magistraten have flittigt Tilsyn med Ungdommens Opdragelse, og sørge for, at Norske Lovs 3 Bogs 20 Kap. 7 Art. efterkommes.

11) Den skal have nøie Opsigt med Laugene; vaage over, at Orden vedligeholdes i deres Forsamlinger; at der aflægges vedborlig Rigtighed for deres Tids- og Syge-Penge; at de, dem vedkommende, Anordninger altid oplæses i deres ordentlige Laugs-Møder, samt forklares og indskjerpes dem, til Efterretning og Efterlevelse; endeligen, at alle de Ceremonier, der bære Præg af den uoplyste Øltids raue og vilde Sæder, affattes. Magistraten skal især paasee, at

de

de Haandværkssvende, der ville tage Borgerskab, som Mestere, ikke behyrdes med usornødne Bekostninger og Udgifter, hvorved de Fattige ofte udelukkes fra at kunne nedsætte sig og drive det Haandværk, de have lært; thi det er Kongens alvorlige og uforanderlige Villie, at Narings-Beiene, i alle deres Grene, skulle lettes, og Hs. Majestæt vil ikke tillade, at der lægges Hindringer for Flid og Bindfælsighed. I øvrigt skal Magistraten tiltjendegive samtlige Mestere og Svende af Haandværksslaugene, at Kongen ikke vil taale, de skulle staae under Evang af udlændiske Laugs Bedtægter og Fordomme; men at de, som hans troe Undersaatter, blot have at rette sig efter Høistsammes landsfaderlige Buds Forskrift, (Fortsættelsen følger.)

(Fortsættelse af den kongelige Instrux for Theater-Direktionen.)

- 7) Alle Breve, som indkomme til Direktionen, aabnes af den første Direktør, som dernæst fremlægger dem i den første Direktions-Samling, eller, naar udkræves, lader dem cirkulere mellem de øvrige Direktører.
- 8) Ethvert nyt Stykke, som indsendes til Opsørelse paa Scenepladsen, skal, førend det kan antages, bedømmes, og dertil ertæres værdigt ved de 3 administrerende Direktører, som Censorer. Til den Ende sender den første Direktør, efter et saadant Stykkes

Mod-

Modtagelse, det strax til den ældste administrerende Direktør, som, efter Stykkets Gjennemlæsning, sender det tilligemed sin skriftlige Dom til den følgende Direktør, der, efter dets Gjennemlæsning, ligeledes sender det, tilligemed sin Dom, til den tredje Direktør. Ingen af Direktørerne bør beholde et saadant Stykke over 3 til 10 Dage hos sig, paa det at enhver Forfatter i det seneste efter en Maanedes Forløb kan vide sit Stykkes Skjebne. Dersom andre Embeds-Forretninger derfor hindre een af Direktørerne fra strax at gjennemlæse det ham tilsendte Stykke, bør han strax sende det til sin Eftermand, og begjere det af denne igjen tilbagesendt, for ikke at opholde den endelige Dom over Stykket. Forkastes Stykket, enten af alle 3 administrerende Direktører, eller af Pluraliteten, da behøves den første Direktørs Dom ikke, men Stykket tilbagesendes Forfatteren, tilligemed den af Censorerne underskrevne Dom; men, da et og andet Stykke, uagtet det, som et literariskt Arbeid betragtet, kunde ansees værdigt til at opføres, dog muligt kunde ikke stikke sig for Theatret, enten fordi dets Opførelse vilde medføre for meget Arbeid for Theater-Selskabet, (hvorved andre Stykker paa Repertoiret vilde vorde forsømte) eller for store Omkostninger for Theater-Kassen, eller af andre Aarsager; saa bør et Stykkes endelige Antagelse (uagtet det af de tre Censorer eller Fleerheden af samme er

fun-

fundet værdigt til at opføres) bestemmes ved den første Direktør, da intet Stykke kan opføres paa Theatret uden hans Samtykke.

I Direktions-Samlingerne indføres, i en egen dertil bestemt Protokol, saavel Dagen, Direktionen har imodtaget et saadant Stykke paa, som Dagen, paa hvilken Forfatteren eller Indsenderen ved Direktionen er bleven underrettet om sit Stykkes Skjebne.

9) Alle Forestillinger til Hs. Majestæt bør underskrives af hele Direktionen, og indgives ved den første Direktør, som, naar Høihsammes Resolution derpaa er falden, fremlægger den i første Direktions-Samling.

10) I Almindelighed skal det være Theater-Direktionen tilladt at tilstaae eller nægte Forskud, dog under følgende Bestemmelser: Intet enkelt Medlem af Direktionen kan tilstaae nogen af Theater-Selskabet noget Pengelaan eller Forskud af Theater-Kassen, men dertil udfordres, at Sekretæren, der tillige er Kasserer, forsynes med Ordre fra hele Direktionen, da Laanet, i modsat Tilfælde, er paa Kassererens egen Regning og Risiko.

11) Penge-Forskuddene, som tilstaaes nogen af Theater-Selskabet, bør ei skee anderledes, end at den Laanende tilbagebetaler det erholdte Laan i eet eller i det højeste to Kvartaler, og bør i det Hele ei overstige et Kvartal af den Laanendes Gage; ligesom alle gjorte For-

Forstod tilfammentagne aldrig bør overskride den Summe af Et Tusinde Rdlr., og bør ikke tilstaaes, uden naar Theater-Kassen kan undvære Pengene, og den ei derved maa udsætte at betale bestemte Udgifter eller Regninger for erholdt Arbeid eller bekomne Vare.

12) Direktionen sørger for, at de Penge, som nu ere udestaaende i Theater-Selskabet, komme ind i Theater-Kassen inden et Aars Forløb.

13) Alle de Penge, som haves i Theater-Kassen, og som forudsees ikke at behøves til snart forestaaende Udgifter, deponeres i Bankven. Bevist for Modtagelsen deraf i Bankven bliver i den første Direktørs Gjemme, men Anviisningen, for at have disse Penge igjen, udstædes ved hele Direktionen.

14) Theatrets første Direktør har det specielle Opsyn over Dands- og Synge-Skolerne, saa at Lærerne ved ham erholde de fornødne Ordre og Instruktioner; dog bør Direktionen samlet og in corpore nogle Gange om Aaret bivaane Skole-Ovelserne, for at bedømme, om Lærerne efterkomme deres Pligt, og bestemme det, som herved behøves.

15) Uagtet det kongelige Kapelle er forbundet til at forrette den ved Theatret foresaldende Tjeneste, staaer det dog paa ingen Maade under Theater-Direktionen, siden det har sin egen Chef. Skulde derfor noget foresalde med Kapellet eller enkelt Medlem deraf, som Theater-Direktionen eller een af de administrerende

Direkt-

Direktører troede at kunne være misforståede med, da har Theater-Direktionen at indberette det til den kongelige Kapel-Chef, som foranstalter det Fornødne herved. Kapel-Chefen kan, naar han vil, bivaane alle Syngeprøver og Forestillinger, ved hvilke Kapellet eller enkelte Medlemmer deraf bruges.

16) Naar Theater-Direktionen har et eller andet Stykke, til hvilket den ønsker Kapelmester Kunhes Komposition, da sender Direktionen Stykket, med Anmodning derom, til Kapel-Chefen, som meddeler Kapelmesteren den fornødne Ordre i denne Henseende, og underretter Direktionen om, naar Kapelmesterens Arbeid er fuldendt.

17) Theater-Direktionen modtager Hs. Majestæts Befaling, de Koncerter angaaende, som skulle opføres paa et af de kongelige Slotte, Palæer eller Kirker, forsaavidt Nogen af Theater-Personalet derved skal bruges, igjennem den kongelige Hofmarskal; ligeledes, naar Komodie-Huset skal overlades til Bal-paré, eller naar Hs. Majestæt har tilladt nogen fremmed Musikus at give Koncert paa Komodie-Huset, eller andet lignende; og dersom ved Udsørelsen heraf skulde findes nogen Vanskelighed, enten formedelsk Tingenes Natur eller andre Omstændigheder, da har Theater-Direktionen derover at gjøre Hs. Majestæt nærmere Forestilling.

18) Theater-Direktionen erholder af Hof-Marskallen en Liste over de Personer af Hof-Staterne, som Hs. Majestæt

Jestæt har tilstaaet fri Entre i Theatret, tilligemed Bestemmelsen af de Steder, hvor enhver henhører. Ved disse Personers Afgang eller Tilgang, underrettes Direktionen derom.

- 19) Det som i Følge denne Instrux kunde angaae den kongelige Hof-Marskal, kommunikeres ham af Direktionen
- 20) I øvrigt retter Theater-Direktionen sig i alt, Theatret vedkommende, saavidt det ei ved denne Instrux er bestemt, eller det anderledes af Hs. Majestæt maatte befales, efter den ved Theatret hidtil værende Orden.

Blandede Efterretninger.

Angaaende Sygdommen i Stoblau ved Danzig, mælder Konsulen under 14 f. M., at ingen flere, end de forommældte, ere døde, og at de, som, ifølge sidstmeddelte Beretning, vare blevne syge, deels vare i Bedring og deels allerede friske.

Om den i Podolien græsserende Pest mældes intet bestemt. Det heder imidlertid i et Brev fra Podolien til en i Danzig boende polsk Adelsmand, at den udbreder sig stærkest ind i Ny-Rusland. De keiserlige Grændser ere besatte med Landsfolk, og der holdes Vagt paa Grændserne, for ikke at lade nogen komme derind fra Rusland.

Angaaende Sygdommen i Kiel mælder det derværende medicinske Fakultet, under 25 f. M., at der fra
den

den 16 til 23 s. M. kun vate døde 29 i alt. Fakultetet troer fra dette Antal at kunne afdrage i det mindste 7 til 8, hvilke, paa denne Aarstid, sædvanligt alligevel dør, og beregner af de øvrige Døde Halvdelen til Staden og Halvdelen til Landet; hvilken Beregning det saa meget meer mener at kunne bevise den formindskede Mortalitet af Blodgangssygen, som vistnok Kopperne, der endnu stedse vedblive, ogsaa have bortrevet nogle, især Børn. Under 28 s. M. mældes, at Sygdommen, betragtet som herskende og egentligen epidemisk, næsten ganske har tabt sig. Fra 23 til 26 s. M. ere kun tvende døde i Staden, hvilke desuden maatte bukke under for Vitilsælde og Alderdoms Svaghed: paa Landet, hvor de Syge ere høist uwillige til at følge en god og ordentlig Helbredelses-Maade, ja endog modsætte sig denne, er der i samme Tid død 13. Nogle Syge ere der endnu tilbage i Staden, som deels lide under Sygdommens fra forrige Uger end vedholdende Følger, deels, hvilket dog kun er Tilfældet med meget Faa, paa ny ere angrebne.

Fra Amtmanden over Bornholm er, under 10 s. M., indberettet, at der, i Nakfær og Pedersfær Sogne, skal have udbredt sig en smitsom Sygdom, Kopperne kaldet, blandt Gaarene. Han har derfor foranstaltet kundgjort, saavel til Tingene som ved Kirkefestene, at en slig Sygdom hersker i bemældte Sogne, og advaret enhver

enhver at vogte sig for at kjøbe Faar paa de Steder, hvor Smitten grasserer, men især tilholdt dem, hvis Faar ere besvangte med denne Sygdom, ikke at sælge Faar eller Lam, eller at slagte dem og sælge Kjødet, under vedbørlig Tiltale og Straf. Ligeledes har han, da Bønderne i de øvrige Sogne, hvor Sygen endnu ei existerer, formodentligen, for at undgaae et større muligt Tab, strax ville sælge deres Lam, ogsaa ladet Kjøbstædernes Beboere, som opkjøbe Lam, for at slagte og nedsalte Kjødet til Forhandling, tilkjendegive, at det vil være nødvendigt, at de lade Lammene, førend de slagtes, af uvillige Mand besigtige, og tage deres Attest for, at Lammene ere friske og sunde, og ei med nogen Sygdom behæftede, hvilken Attest de, naar paaafordres, maae kunne beedige.

Cancelliet har foredraget Hs. Majestæt en fra Kammerherre Hardenberg Reventlov indkommen Forestilling, hvori berettes, at Birkedommer Frederiksen ved Stamhuset Krænkerup har forladt Birket, uden enten at ansøge en Dommer konstitueret, eller besørge det mindste af Embedets Forretninger.

Paa denne Forestilling har Hs. Majestæt resolveret saaledes:

”Efter de indberettede Omstændigheder kan dette Birkedommer-Embedet nu ansees vakant, og af Vedkommende igjen besættes.”

Ved Rescript til Amtmanden over Ringkjøbings Amt, af 28 Septbr. d. A., er det tilladt Kjøb- og Handelsmændene i Holstebro, paa det Byen tilhørende Lodse- og Ladested Struer, enten hver for sig eller i Forening, ved Guldmægtige, til Egnens Beboere at udsælge Tømmer, Salt, Jern, Tjære og Hør, samt af Egnens Beboere at indkjøbe Korn, Smør og andre Produkter, for igjen at udsælge til Fremmede.

I Anledning af en Ansøgning fra en afdød Skolelærers og Kirkesangers Enke, om at beholde de halve Indkomster af Sognets Kirkesanger-Tjeneste udi et Aar, regnet fra den Tid samme besattes med en ny Embedsmand, har Cancelliet under 29 Septbr., tilskrevet Biskoppen over Sjælands Stift, at det Ansøgte ei kan bevilges, ligesom der ikke heller nogentid har fundet Naadsens-Aar Sted ved Degnekald i Sjælands Stift; men derimod bør de hidtil værende Anordninger for Degnene ogsaa blive Regel for Kirkesangerne, saavidt de Indkomster angaaer, som de nyde af forrige Degnekald.

I Følge heraf, nyder Enken altsaa Godtgjørelse af Eftermanden for saameget af Degne-Traven saavel som af Julerenten, som deraf kan reagnes at være forfalden fra 1 Januar til hendes Mand's Dødsdag; men alt andet, som falder af Degnekaldet, eller nu af Kirkesanger-Embedet, er Enken uvedkommende; hvorimod disse ved Kirkesanger-Embedet i Vakancen faldende Indkomster kunde tillægges Skoleholder-Enkekasjen paa sam-

me Vilkaar, som Rescriptet af 19 August 1796 besa-
ler i Henseende til Degnekald, nemlig, at Skoleholder-
Enkekassen bestrider de ved Embedet i den Tid foreskaf-
dende Udgifter.

Til Cancelliet er indkommen en Forespørgsel, om
ikke Rettens Betjente i Thisted Amt bør selv befordre
dem til og fra Auktions-Stedet?

I den Anledning har bemældte Kollegium, under
29 Septbr., tilskrevet Amtmanden over fornævnte Amt,
at Auktions-Forvalteren ei tilkommer Betaling for sin
Befordring til Auktions-Stedet, men blot sit Salarium.

Pedige Embeder.

Under det danske Cancellie: Byfoged og By-
skriver, samt Beier- og Maaler-Embederne i Bording-
borg; Byfoged og Byskriver, samt Beier- og Maal-
ler-Embederne i Slangerup og Frederiksfund; Byskriver-
Embedet i Søby og Herredsskriver-Embedet i Børglum-
Jerslev-Herreder.

Befordringer.

Under det danske Cancellie: Den 28 Septem-
ber er Rand. P. E. Wendix konfirmeret til Sognepræst
for Højberg og Elsborg Menigheder i Marshuus Stift.
Den 3 October er Sognepræsten ved Trinitatis Kirke i
Fredericia, P. Clod, udnævnt til Stiftsprovst i Odense
og til Sognepræst ved St. Knuds Kirke sammesteds;
Rand.

Rand. B. Fog til Sognepræst for Vandborg Menighed i Ribe Stift; Sognepræsten til Rhar, Wiroe og Hansreen i Aalborg Stift, P. J. Kruse, til Hospitalspræst i Randers, og i hans Sted Kapellan Tidemand Lend; Sognepræsten i Trysilb, S. P. A. Bruun, til Sognepræst for Byglands Præstegjæld i Christiansands Stift, og i hans Sted person. Kapellan M. J. Wang; den resid. Kapel. til Holt, J. Meyer, til Sognepræst for Jelsøe og Sand Menigheder i Christiansands Stift, og i hans Sted Rand. F. E. Thestrup. Den 5 October er Rand. Theol. H. Gammervad konfirmeret til personel Kapellan for Tersie og Søllerød Menigheder i Sjælland; Biskedommeren ved Katholms Birk, L. Thorblørnsen, konfirmeret tillige til Biskedommer og Skriver ved Baroniet Høegholms Birk, under Aarhus Stift.

Under det tydske Cancellie: Den 28 Septbr. er J. H. Prehn, Froprædikens-Prædikanant i Sønderborg, konfirmeret til Præst i Biolderup under Apenrade Amt.

Trykfeil.

J No. 39. S. 611 L. 11 12 have Theatrets Bestyrelse, læs: have Administrationen af Theatrets Bestyrelse.

S. 615 L. 14 Den første Direktør har Stemme, læs: den første Direktør herved har Stemme.

— L. 17 a Gangen, læs: af Gangen.

S. 616 L. 16 ved hver Udgang, læs: ved hver Uges Udgang.